

Představení projektu Transgenerační přenos traumatu holocaustu – prevence a péče

Marek Preiss

Abstrakt

Projekt se zaměřuje na propojení multidisciplinárních specialistů se zájmem o výzkum a léčení transgeneračního přenosu traumatu holocaustu. Mnoho neléčených traumat z kolektivních katastrof se přeneslo na další generace. Cílem je výměna informací a zkušeností o této problematice v rámci zemí V4 a přinášení nových poznatků o léčení traumát pro židovské komunity a pro odborníky, kteří se touto problematikou zabývají.

Klíčová slova: generace, trauma, transgenerační přenos

Transgeneration transfer of holocaust trauma – prevention and care

Abstract

The project focuses on connecting multidisciplinary specialists interested in research and healing of the transgenerational transmission of Holocaust trauma. A lot of untreated traumas from the collective catastrophe have been passed to the next generations. The aim is to exchange information and experience about this issue within the V4 countries and to bring new insights about healing of trauma for Jewish communities and for the specialists who work with this issue.

Key words: generation, trauma, transgenerational transfer

Dedikace:

Tato práce byla podpořena grantem *Transgeneration transfer of holocaust trauma – prevention and care* (Projekt Visegradského fondu č. 22120162).

Tento projekt je financován vládami ČR, Maďarska, Polska a Slovenské republiky prostřednictvím visegradského fondu z International Visegrad Fund. Posláním fondu je prosazovat myšlenky udržitelné regionální spolupráce ve střední Evropě.

Projekt Visegrádského fondu (22120162, Transgeneration transfer of holocaust trauma – prevention and care) s rozpočtem 20 000 EUR je připraven na základě zkušeností Rafael institutu a předchůdců – neziskových organizací Tolerance a Rodiny po holocaustu, a na základě práce a dlouholetého osobního zájmu psychologů a psychoterapeutů, jako jsou Helena Klímová, Martin Mahler, Věra Roubalová aj. Řešitelem projektu je česká strana (Rafael institut).

Cílem tohoto projektu je překlenout chybějící mezinárodní spolupráci a propojit profesní organizace, badatele holocaustu a další zájemce o tuto problematiku, nahlédnout na transgenerační přenos traumatu, témata kolektivní a individuální identity prostřednictvím specifického traumatu holocaustu. K dosažení tohoto cíle budou podniknuty následující kroky: 1. Navázání spolupráce, výměna odborných a výzkumných informací a zkušeností, 2. Webináře pro partnery pro posílení vzájemné spolupráce, 3. Webináře otevřené široké veřejnosti, odborníkům a židovským obcím – výměna informací o výzkumu, psychoterapii a praktické pomoci, 4. Setkání s partnery formou osobní i online konference pro ostatní účastníky 5. Společný dokument k transgeneračnímu přenosu a léčbě traumatu a s traumatem související odolnosti, 6. Šíření zkušeností ze spolupráce. Předpokládáme, že projekt přispěje k propojení informační a praktické péče o postižené historickým traumatem.

Ústřední myšlenkou projektu je zmapovat stav výzkumu a praxe transgeneračního přenosu traumatu holocaustu v zemích Visegrádské čtyřky a jeho možnosti a limity, témata a způsoby intervence v psychoterapeutické péči a komunikační strategie pro klienty a pacienty z rodin. po holocaustu. Přidanou hodnotou tohoto projektu je dialog mezi odborníky z různých zemí, studium identity zasažené holocaustem a propojení výzkumu a praxe. Pokud víme, k podobným iniciativám nikdy nedošlo. Oproti předchozím izolovaným iniciativám nabízíme propojení specialistů v této oblasti. Spojíme výzkumníky stále publikující v izolaci svých zemí V4 (např. polská studie o sociální paměti holocaustu v Polsku nebo česká studie Posttraumatický stres a posttraumatický růst u tří generací českých a slovenských přeživších holocaustu).

Na projektu spolupracují čtyři pracoviště:

Ústav etnológie a sociálnej antropológie SAV, Bratislava (Monika Vrzgulová)

Magyar Hospice-Palliatív Egyesület (Tihamér Bakó and Katalin Zana)

Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej (Katarzyna Prot-Klinger, Lukasz Biedka and Krzysztof Sz wajca, Anna Zajenkowska)

Rafael institut (Michaela Hapalová, Marek Preiss)

Profesně projekt propojuje psychoanalytiku, psychodynamickou psychoterapii, etnografii a další disciplíny.

Relevantní literatura k projektu:

Bakó, T., & Zana, K. (2018). The Vehicle of Transgenerational Trauma: The Transgenerational Atmosphere. *American Imago*, 75(2), 271–285.

Klímová, H. (2007). The Totalitarian System and Narcissistic Injury: Holocaust Consequences as a Special Case. *Group Analysis*, 40(3), 366–378.

<https://doi-org.ezproxy.lib.cas.cz/10.1177/0533316407081762>

Preiss M, Vizinová D. (2019). *Transgenerační přenos (nejen) traumatu*. Irene press.

Preiss, M., Šamánková, D., Štipl, J., Fňášková, M., Nečasová, M., Bob, P., Heissler, R., Prokopová, A., Heřmánková, T., Juričková, V., Sanders, E., Wagenknechtová, E., & Rektor, I. (2022). Posttraumatic Stress and Posttraumatic Growth in Three Generations of Czech and Slovak Holocaust Survivors. *Journal of Traumatic Stress*, 35(1), 159–167. <https://doi-org.ezproxy.lib.cas.cz/10.1002/jts.22711>

Prot-Klinger, K. (2011). Le sentiment de culpabilité et de honte chez les survivants de l'Holocauste. *Evolution Psychiatrique*, 76(2), 201–217.

<https://doi-org.ezproxy.lib.cas.cz/10.1016/j.evopsy.2011.03.011>

Za tým autorů:

Marek Preiss, klinický psycholog, pracuje v Národní ústavu duševního zdraví (NÚDZ) a na University of New York in Prague (UNYP), jako dobrovolník v Rafael institutu. Publikuje na témata klinické psychologie, v posledních letech také na téma transgeneračního přenosu traumatu a jinakosti. Aktuálně je řešitelem grantu Vyhnání, vykořenění a změna životní linie – mezigenerační studie (podpořeno grantem GAČR 22-04477S) a grantu Transgeneration transfer of holocaust trauma – prevention and care (Projekt Visegrádského fondu č. 22120162).

Kontakt: Marek.Preiss@nudz.cz

Preiss, M. (2022). Představení projektu Transgenerační přenos traumatu holocaustu – prevence a péče. *E-psychologie*, 16(2), 66–68. <https://doi.org/10.29364/epsy.441>